

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van decreet houdende de ondersteuning van cultureel-erfgoedwerking in Vlaanderen (nieuw Cultureel-erfgoeddecreet) – definitieve goedkeuring

1. SITUERING

Op 25 maart 2016 keurde de Vlaamse Regering de Conceptnota 'Naar een duurzame cultureel-erfgoedwerking in Vlaanderen' goed. De accenten en beleidslijnen van het Regeerakkoord 2014-2019, de beleidsnota Cultuur 2014-2019, internationale beleidskaders evenals een langetermijnvisie op een duurzame cultureel-erfgoedwerking komen daarin samen.

Eén van de initiatieven voor de uitvoering van deze Conceptnota is een herziening van het Cultureel-erfgoeddecreet van 6 juli 2012. Hiertoe wordt een nieuw Cultureel-erfgoeddecreet opgemaakt dat het huidige vervangt.

Op 15 juli 2016 werd het voorontwerp van het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet de eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Op 7 oktober 2016 volgde de tweede principiële goedkeuring, na het advies van de Strategische AdviesRaad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC).

De Raad van State formuleerde een advies over het ontwerp van decreet op 22 november 2016. Het ontwerpdecreet wordt nu voorgelegd aan de Vlaamse Regering voor definitieve goedkeuring met het oog op indiening in het Vlaams Parlement.

2. ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Hieronder is puntsgewijs, in de volgorde van het advies van de Raad van State, opgelijst op welke wijze er gevolg gegeven werd aan het advies.

Nr. opm.	Wijze waarop er gevolg gegeven werd aan de opmerking
1-2	Deze punten beschrijven de strekking van het advies en het ontwerp van decreet en vereisen dus <u>geen verdere opvolging</u> .
3	Hier stelt de Raad van State de vraag of het decreet werd aangemeld bij de Europese Commissie in het kader van staatssteun. In navolging van deze opmerking werd in het algemeen gedeelte van de <u>memorie van toelichting een extra punt 5 toegevoegd</u> waarin het Cultureel-erfgoeddecreet gekaderd wordt binnen de Europese regels rond staatssteun. Uit deze toelichting blijkt dat de subsidies die het decreet voorziet 'niet-economisch' van aard zijn en bijgevolg niet beschouwd kunnen worden als staatssteun. Een aanmelding bij de Europese Commissie is bijgevolg niet vereist.
4.1.	Deze opmerking licht de Cultuurpactwetgeving toe in de context van het Cultureel-erfgoeddecreet en vereist <u>geen verdere opvolging</u> .

4.2.1.	Hier bevestigt de Raad van State het standpunt dat namens de minister gegeven werd. Deze opmerking vereist dus <u>geen verdere opvolging</u> .
4.2.2.	In de <u>memorie van toelichting bij art. 18, 7°</u> werd volgende verduidelijking toegevoegd: “De vermelde code Cultural Governance werkt volgens het principe ‘comply or explain’ en is bijgevolg niet bindend. Per uitvoeringsbesluit is het mogelijk om bepaalde principes van goed bestuur alsnog bindend te verklaren.” Het is niet de bedoeling om openbaarmaking van persoonsgegevens op te leggen; dit is expliciet in de memorie opgenomen. De opmerking in het laatste lid vereist daarom geen opvolging.
4.2.3.	Hier kan bevestigd worden dat de essentiële elementen rond aanvraag, procedure van beoordeling en toekenning, evaluatie, toezicht en sancties wel degelijk opgenomen zijn in het ontwerp van decreet. Er werden geen aanpassingen aangebracht in navolging van deze opmerking.
4.2.4.	Hier bevestigt de Raad van State het standpunt dat namens de minister gegeven werd. Deze opmerking vereist dus <u>geen verdere opvolging</u> .
4.2.5.	In navolging van deze opmerking werd de mogelijkheid om bijkomende opdrachten toe te kennen geschrapt uit <u>artikel 51</u> (laatste lid). Indien de opdracht van de organisatie rond Immaterieel Cultureel Erfgoed verbreed wordt, zal dit bijgevolg geregeld moeten worden door via een decreetswijziging bijkomende doelstellingen op te nemen.
4.3.	In navolging van deze opmerking werd de definitie van een ‘werkingssubsidie’ in <u>artikel 3, 13°</u> verduidelijkt zodat deze de drie aangegeven componenten in de Cultuurpactwetgeving omvat (de subsidiëring van een kern van personeelsleden, een basistoelage voor de werking en een subsidiëring op grond van werkelijk gepresteerde activiteiten).
5.	De Raad van State heeft de aangepaste sanctieregeling in artikels 40 en 67 getoetst aan de voorwaarden vermeld in artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Hierbij is bepaald dat een eigen sanctieregeling die afwijkt van de federale wetgeving kan onder drie voorwaarden: ze moet noodzakelijk zijn voor het uitoefenen van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap, ze moet zich lenen tot een gedifferentieerde benadering en de weerslag ervan moet marginaal zijn. Rond de laatste voorwaarde stelt de Raad van State zich de vraag of er wel nog voldaan is aan deze voorwaarde wanneer meerdere sectoren een aangepaste sanctieregeling gaan voorzien. Gelet een dergelijke regeling enkel voorzien is in het Kunstendecreet en het Cultureel-erfgoeddecreet kan gesteld worden dat hier aan voldaan is. Een bijkomende toelichting hierover werd opgenomen in de <u>memorie van toelichting bij artikel 40</u> .
6.	In <u>artikels 8, 30 en 62</u> werd de ontvankelijkheidsvoorwaarde ‘haar zetel en werking hebben in Vlaanderen’ vervangen door ‘gevestigd zijn in Vlaanderen’. Aldus wordt de mogelijke discriminatie ten gevolge van de dubbele voorwaarde weggewerkt. In het Kunstendecreet wordt eveneens de formulering ‘gevestigd zijn in’ gehanteerd.
7.	Hier bevestigt de Raad van State het standpunt dat namens de minister gegeven werd. Deze opmerking vereist dus <u>geen verdere opvolging</u> .
8.	Hier kan ik bevestigen dat de genoemde standaarden en deontologische regels beschouwd moeten worden als leidraden en dus niet als normatieve bepalingen. In navolging van de opmerking werd in de <u>memorie van toelichting bij art. 9, 1°</u> toegevoegd waar de genoemde standaarden en deontologische regels geraadpleegd kunnen worden.
9.	Er werd navolging gegeven aan deze opmerking, maar op een andere manier dan de Raad van State voorstelt. Initieel werd er gesteld dat het kwaliteitslabel enkel geëvalueerd wordt voor organisaties die geen werkingssubsidies ontvangen. <u>Artikel 15, eerste lid</u> werd aangepast zodat de toekenning van een werkingssubsidie nu gelijk staat met een positieve evaluatie van het kwaliteitslabel. Het is dan niet nodig om de mogelijkheid tot intrekking van het kwaliteitslabel in een apart artikel onder te brengen. Dit geldt logischerwijze voor alle organisaties die over een kwaliteitslabel beschikken.

10.	Aan deze opmerking wordt geen gevolg gegeven. De indeling is gekoppeld aan de werkingssubsidies. Voor beide geldt een periode van 5 jaar. Een mogelijkheid om de indeling in te trekken, los van de werkingssubsidie, is daarom niet aangewezen. Beide moeten steeds tegelijk beoordeeld worden, concreet gebeurt dit hier in kader van de subsidieaanvraag.
11.	In navolging van deze opmerking werd de formulering van <u>artikel 30</u> aangepast.
12.	Hier bevestigt de Raad van State het standpunt dat namens de minister gegeven werd. In de <u>memorie van toelichting bij artikel 48</u> werd een bijkomende toelichting opgenomen over het principe 'bijzaak volgt hoofdzaak'.
13.	In navolging van deze opmerking werd een <u>tweede lid toegevoegd aan artikel 54</u> dat bepaalt dat er per dienstverlenende rol slechts één werkingssubsidie kan toegekend worden. In de <u>memorie van toelichting bij dit artikel</u> werd verduidelijkt dat het dan gaat over de organisatie die het best voldoet aan de criteria.
14.	Een verduidelijking waarom de steden Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en Mechelen afzonderlijk een werkingssubsidie kunnen aanvragen werd toegevoegd aan de <u>memorie van toelichting bij artikel 57</u> .
15.	In navolging van deze opmerking werd de tweede uitzondering die voorzien was in <u>artikel 60, laatste lid</u> (bestaande werkingen moeten niet voldoen aan de voorwaarde van 85.000 inwoners) verplaatst naar de overgangsbepalingen (<u>artikel 95, 4de lid</u>), en geldt deze enkel nog voor de eerste beleidsperiode.
16.	Een verduidelijking waarom voor publicaties organisaties met winstoogmerk wel in aanmerking komen werd toegevoegd in de <u>memorie van toelichting bij artikel 62</u> .
17.	Een verduidelijking waarom enkel structureel gesubsidieerde organisaties in aanmerking komen voor internationale projecten die cofinanciering vereisen werd toegevoegd aan de <u>memorie van toelichting bij artikel 73</u> .
18.	De delegatie in <u>artikel 82</u> werd uitgebreid naar de adviescommissie.
19.	In de <u>memorie van toelichting bij artikel 87</u> werd de aard verduidelijkt van de cultureel-erfgoedorganisaties die op basis van dit artikel opgericht kunnen worden en die geen openbare instellingen zijn in de zin van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, waarbij het enkel gaat om verenigingen waarin de Vlaamse Gemeenschap niet de dominante partner is. Dit impliceert dat dit artikel niet in overtreding is met de vermelde wet.
20.	In navolging van deze opmerking werden het <u>eerste en tweede lid van artikel 87</u> <u>samengevoegd conform de voorgestelde formulering</u> .
21.	In navolging van deze opmerking werd de ontbinding van de vereniging in het <u>laatste lid van artikel 87</u> vervangen door een uittreding door de Vlaamse Gemeenschap.
22.	De voorgestelde redactionele aanpassingen werden aangebracht in <u>artikel 87, laatste lid</u> .
23.	Omtrent artikel 88 stelt de Raad van State terecht dat, in geval van overdrachten van personeel, het aangewezen is om de regels hierrond (bvb. garanties voor de overgedragen personeelsleden) op te nemen in het decreet. In navolging van dit punt werd de formulering in <u>artikel 88</u> aangepast zodat personeel enkel nog kan ter beschikking gesteld worden, en dus niet meer overgedragen. In geval van terbeschikkingstelling speelt deze problematiek namelijk niet omdat in deze situatie de personeelsleden dezelfde arbeidsvoorwaarden behouden.
24.	In <u>artikel 91</u> werd verduidelijkt dat het behoud van het kwaliteitslabel maar geldt voor zover de organisaties aan de voorwaarden blijven voldoen.
25.	In de <u>memorie van toelichting bij artikel 94</u> werd de datum vermeld waarop de provincies hun bevoegdheden inzake cultureel erfgoed verliezen. Conform het decreet houdende de vernieuwde taakstelling en de gewijzigde financiering van de provincies van 9 november 2016 is dit 1 januari 2018. Deze datum werd niet opgenomen in de decreetstekst teneinde geen verwarring te creëren welk decreet de datum van inwerkingtreding bepaalt. Wel werd de verwijzing naar het nieuwe decreet inzake de bevoegdheden van de provincies opgenomen.

26.	Hier acht de Raad van State het beter om het Cultureel-erfgoeddecreet van 6 juli 2012 niet op te heffen voor wat betreft de subsidiëring van het steunpunt. Dit is echter bijzonder complex omdat dit decreet verschillende gemeenschappelijke bepalingen bevat (o.a. rond uitbetaling van de subsidie, indexering, rapportering, toezicht...) die dan eveneens niet mogen opgeheven worden. Daarnaast zou ook hetzelfde moeten gebeuren voor de uitvoeringsbesluiten. Om bovenstaande reden werd de bestaande formulering behouden in <u>artikel 96</u> .
27.	De Raad van State formuleert hier een gelijkaardige opmerking over de aanvullende subsidies voor tewerkstelling in <u>artikel 97</u> , als in punt 26. Deze opmerking werd op dezelfde manier behandeld zoals in het vorige punt.

2. ANDERE WIJZIGINGEN

Los van het advies van de Raad van State werden nog een aantal bijkomende wijzigingen aangebracht in het voorontwerp van decreet en in de memorie van toelichting. De aanpassingen zijn van ondergeschikte aard en hebben dus geen invloed op het advies van de SARC of de Raad van State. Deze wijzigingen worden hieronder opgesomd.

Waar gewijzigd	Omschrijving wijziging
Art. 7	Hier werd een tweede lid toegevoegd dat verduidelijkt onder welke voorwaarden een samenwerkingsverband van collectiebeherende organisaties een kwaliteitslabel kan aanvragen. Dit gebeurde in navolging van een vraag uit de sector tot verduidelijking.
Art. 18 Art. 43 Art. 44	Bij de dienstverlenende rol en de criteria hierrond in artikels 18, 43 en 44 werden telkens de woorden 'indien van toepassing' toegevoegd. Het opnemen van een dienstverlenende rol is hierdoor niet langer een verplichting voor de aanduiding en subsidiëring als cultureel-erfgoedinstelling. Uit signalen vanuit de sector bleek dat het verplicht opnemen van een dienstverlenende rol voor aanduiding als cultureel-erfgoedinstelling ongewenste gevolgen had. De focus kwam hierdoor te sterk te liggen op het zelf uitbouwen van een dienstverlenende rol terwijl een aantal organisaties momenteel al dienstverlenende rollen realiseren vanuit een samenwerkingsverband. Dit weerhoudt niet dat de cultureel-erfgoedinstellingen een dienstverlenende rol kunnen opnemen en dat het opnemen ervan gestimuleerd wordt. In de memorie van toelichting bij artikel 18 werd verduidelijkt dat wanneer een dienstverlenende rol opgenomen wordt, dit wel meegenomen wordt als een positief element in de advisering en beslissing indien de voorgestelde rol vertrekt vanuit de bestaande expertise van de collectiebeherende organisatie
MvT Art. 48	In navolging van vragen vanuit de sector werd in de memorie van toelichting verduidelijkt hoe ingeschat kan worden wat begrepen wordt onder een afzonderlijke cultureel-erfgoedwerking.
Art. 57 MvT Art. 57	In het tweede lid werden na het woord "grondgebied" de woorden "of een bredere regio" toegevoegd. Dit maakt het mogelijk dat de dienstverlening wordt ingevuld voor een bredere regio dan het eigen grondgebied. Een motivering hiervoor werd opgenomen in de memorie van toelichting bij dit artikel.
Art. 57 MvT Art. 57	Aan de zin van het vierde lid werden volgende woorden toegevoegd "en van eventuele collectiebeherende organisaties voor zover deze de dienstverlenende rol mee opnemen". Deze toevoeging maakt het mogelijk dat de werkingssubsidie, naast de cultureel-erfgoedcel, ook kan gaan naar collectiebeherende organisaties die de dienstverlenende rol mee uitvoeren.

Art. 58	De beleidsperiode voor de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden werd aangepast zodanig dat deze overeenstemt met de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden van Onroerend Erfgoed. De SARC merkte in haar advies op dat deze periodes niet overeenstemden. Deze aanpassing wordt nu pas doorgevoerd omdat eerst nog uitgeklaard moest worden welke beleidsperiode er zou aangepast worden (aanpassen periode in decreet Onroerend erfgoed vs aanpassen periode in Cultureel-erfgoeddecreet).
Art. 63	In het tweede lid werd een uitzondering toegevoegd zodat het betrekken van meerdere externe experts niet vereist is voor tussenkomsten voor internationale uitwisseling. Omdat het hier gaat om kleinschalige aanvragen met een korte doorlooptijd is een advisering enkel door de administratie aangewezen.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Geen wijzigingen ten opzichte van de tweede principiële goedkeuring.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Geen wijzigingen ten opzichte van de tweede principiële goedkeuring.

5. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Geen wijzigingen ten opzichte van de tweede principiële goedkeuring.

6. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Geen wijzigingen ten opzichte van de tweede principiële goedkeuring.

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- haar definitieve goedkeuring te hechten aan dit ontwerp van decreet;
- de Vlaamse minister, bevoegd voor Cultuur, te gelasten dit ontwerp van decreet en de bijbehorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel

Sven GATZ

Bijlagen:

- Voorontwerp van decreet houdende de ondersteuning van cultureel-erfgoedwerking in Vlaanderen;
- Memorie van Toelichting;
- Advies van de Raad van State van 22 november 2016.